

Punkt dla Przyrody

1. Na co przede wszystkim trzeba zwrócić uwagę przy przetargach ogłaszanych w ramach projektów.

Przy organizacji przetargów w projektach unijnych kluczowe jest zachowanie pełnej **transparentności i zgodności z zasadami prawa krajowego oraz wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków**.
Najważniejsze kwestie:

1. **Zasada konkurencyjności** – zapewnienie równego dostępu do zamówienia wszystkim potencjalnym wykonawcom, brak preferowania określonych dostawców.
 2. **Przejrzystość i dokumentacja** – postępowanie musi być opisane, udokumentowane i możliwe do skontrolowania (SWZ, protokoły, ogłoszenia, kryteria).
 3. **Prawidłowe opisanie przedmiotu zamówienia** – opisywać funkcjonalności i parametry, a nie wskazywać marek/konkretnych producentów (chyba że jest to absolutnie uzasadnione i dopuszczalne w świetle prawa).
 4. **Kryteria oceny ofert** – muszą być obiektywne, proporcjonalne i powiązane z przedmiotem zamówienia.
 5. **Zgodność z harmonogramem projektu** – postępowanie musi być przeprowadzone w terminach, które nie zagrażają realizacji działań i rozliczeniu projektu.
 6. **Unikanie konfliktu interesów** – wykluczenie sytuacji, w których osoby związane z beneficjentem lub instytucją mają powiązania z potencjalnymi wykonawcami.
 7. **Prawidłowe oszacowanie wartości zamówienia** – aby właściwie dobrać procedurę (PZP, zasada konkurencyjności, rozeznanie rynku).
 8. **Stawki VAT i kwalifikowalność wydatków** – kontrola, czy koszty są zgodne z wytycznymi i faktycznie kwalifikowalne.
-
2. Czy protokół z postępowania prowadzonego przez Bazę Konkurencyjności ma być załączony jako dokument do rozstrzygnięcia postępowania, czy jest jakiś sposób aby później go załączyć jeśli jest taka potrzeba?

Protokół z postępowania generowany w Bazie Konkurencyjności jest dokumentem obligatoryjnym – stanowi część dokumentacji postępowania, którą beneficjent ma obowiązek przechowywać. Co do zasady **protokół powinien zostać sporządzony bezpośrednio po zakończeniu i rozstrzygnięciu postępowania**. Wtedy staje się integralną częścią dokumentacji i uwiarygadnia przebieg procedury. W praktyce instytucje finansujące podczas weryfikacji wydatków wymagają, aby protokół był **załączony do dokumentacji przekazywanej wraz z wnioskiem o płatność**. Jeśli jednak beneficjent nie załączy go od razu, istnieje możliwość jego późniejszego dołączenia w ramach uzupełnień.

3. Czy wykonawca korzystający z potencjału innego podmiotu w celu wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu w zakresie wykonania np. budowy oczyszczalni ścieków musi zlecić wykonanie podwykonawcy robót tylko w zakresie budowy oczyszczalni czy całej inwestycji (inwestycja obejmuje jeszcze budowę sieci wodociągowej). Co w przypadku gdy

Punkt dla Przyrody

przedmiot zamówienia obejmuje tylko budowę oczyszczalni czy wówczas podwykonawca musi wykonać cały zakres zamówienia, a jaka będzie wówczas rola wykonawcy.

Zgodnie z art. 118 ustawy **Prawo zamówień publicznych**, wykonawca może polegać na zdolnościach technicznych lub zawodowych innych podmiotów w celu wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu.

W takim przypadku zamawiający **wymaga, aby wykonawca wykazał, że rzeczywiście będzie dysponował zasobami podmiotu trzeciego**, a jeżeli zasoby dotyczą doświadczenia – konieczne jest, aby ten podmiot **realnie uczestniczył w wykonaniu tej części zamówienia, do której jego doświadczenie się odnosi**.

Oznacza to, że:

- jeżeli warunek udziału w postępowaniu dotyczył doświadczenia w budowie oczyszczalni ścieków, to podmiot, na którego zasoby powołuje się wykonawca, **musi zostać zaangażowany przy realizacji robót związanych właśnie z budową oczyszczalni** (nie zaś całej inwestycji).
- jeżeli natomiast przedmiot zamówienia obejmuje wyłącznie budowę oczyszczalni – wówczas podmiot trzeci **musi faktycznie wykonać te roboty (lub ich zasadniczą część)**, ponieważ to jego doświadczenie było podstawą dopuszczenia do postępowania.

Rola wykonawcy w takiej sytuacji sprowadza się do pełnienia funkcji głównego wykonawcy (strony umowy z zamawiającym), koordynacji i zapewnienia całościowej realizacji kontraktu, natomiast faktyczne roboty specjalistyczne wykonuje podwykonawca, którego zasobami wykonawca się posłużył.

Co ważne: wykonawca **nie może „tylko użyć nazwy”** podmiotu trzeciego – wymagane jest faktyczne zaangażowanie tego podmiotu w realizację zamówienia.

4. W jaki sposób wyłonić wykonawcę danego działania, jeśli mamy zabezpieczone pieniądze na dany rok (61 tys), w kolejnym latach do 2028 r wejdą następne kwoty. Projekt jest finansowany z Funduszy Europejskich na okres 4 lat

Kluczowe jest **prawidłowe oszacowanie wartości zamówienia**. Zgodnie z PZP oraz wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków, wartość zamówienia ustala się **dla całego okresu realizacji** i obejmuje pełen zakres działań (czyli suma środków planowanych na wszystkie lata, a nie tylko budżet bieżącego roku).

Następnie należy dobrać **odpowiedni tryb postępowania** w zależności od łącznej wartości zamówienia (czy stosujemy ustawę PZP, zasadę konkurencyjności, czy uproszczone rozeznanie rynku).

W praktyce są dwie możliwe ścieżki:

1. Postępowanie na cały okres (zalecane):

- ogłasza się postępowanie obejmujące cały zakres (np. 2025–2028),
- w umowie przewiduje się **harmonogram płatności i etapową realizację**,
- środki są wypłacane wykonawcy w transzach zgodnie z postępem prac i dostępnością finansowania w poszczególnych latach.

To podejście jest najbezpieczniejsze z punktu widzenia instytucji finansujących – zapewnia ciągłość umowy i eliminuje ryzyko zarzutu sztucznego dzielenia zamówienia.

2. Postępowania etapowe (ryzykowne):

- zamawiający mógłby rozpisywać osobne postępowania na każdy rok budżetowy,
- ale wtedy pojawia się ryzyko zarzutu, że doszło do **nieuprawnionego podziału zamówienia** w celu obejścia stosowania ustawy PZP/zasady konkurencyjności.
- takie rozwiązanie można zastosować tylko wtedy, gdy działania w kolejnych latach są faktycznie **odrębne i niezależne funkcjonalnie**, a nie elementem jednego, spójnego zadania.

W większości projektów unijnych **instytucje zalecają wyłonienie jednego wykonawcy na cały okres**, z odpowiednimi zapisami w umowie dotyczącymi etapowej realizacji i płatności (np. klauzule waloryzacyjne, harmonogram rzeczowo-finansowy).

5. Czy w postępowaniu w którym wykonawca ma dysponować aż 12 osobowym zespołem, jednym z kryteriów oceny ofert mogłoby być kryterium za równy udział w tym zespole kobiet i mężczyzn? Jeśli Wykonawca wskazałby że jego zespół składa się z 6 kobiet i 6 mężczyzn otrzyma powiedzmy 3 punkty, a jeżeli nie to 0.

Ustawa **Prawo zamówień publicznych** (art. 242 ust. 2 pkt 6 PZP) dopuszcza stosowanie **kryteriów jakościowych związanych z realizacją zamówienia**, w tym kryteriów społecznych, pod warunkiem że:

- są one **związane z przedmiotem zamówienia**,
- są **proporcjonalne**,
- pozwalają na obiektywną ocenę ofert.

Kryterium dotyczące **równości płci w zespole** można teoretycznie uznać za kryterium społecznie odpowiedzialne, ale:

1. **Musi istnieć realny związek z przedmiotem zamówienia** – tzn. zamawiający powinien wykazać, że skład zespołu (w tym równy udział kobiet i mężczyzn) wpływa na jakość realizacji zamówienia. W przeciwnym razie kryterium mogłoby zostać uznane za dyskryminujące.
2. Kryterium w zaproponowanej postaci (0 pkt albo 3 pkt) jest bardzo „zero-jedynkowe” – może prowadzić do nadmiernego ograniczenia konkurencji. Zdecydowanie lepszym rozwiązaniem byłoby zastosowanie **kryterium punktowanego w skali** (np. im bliżej proporcji 50/50, tym więcej punktów), tak aby nie eliminować ofert, które z przyczyn obiektywnych nie spełniają wymogu pełnej równości.
3. Należy pamiętać, że **warunki udziału w postępowaniu i kryteria oceny ofert** nie mogą dotyczyć tych samych aspektów. W tym przypadku warunek udziału dotyczy posiadania 12-osobowego zespołu, a kryterium – proporcji płci. To formalnie możliwe, ale wymaga szczególnie ostrożnego uzasadnienia.

W praktyce instytucje finansujące projekty UE patrzą na takie rozwiązania ostrożnie – **kryterium różnorodności zespołu** może być akceptowalne, ale jego zastosowanie jest bardzo ryzykowne (nie

rekomendujemy jego stosowania). Może być pod pewnymi warunkami akceptowalne, lecz pod warunkiem, że:

- zostanie powiązane z celami projektu lub jakościową realizacją zamówienia,
- zostanie opisane proporcjonalnie i niedyskryminacyjnie.

6. Jakie powinny być zapisy w umowie z Wykonawcą aby spełnić zasadę DNSH, przykładowe zapisy np. w przypadku termomodernizacji budynku publicznego

Zasada DNSH oznacza, że inwestycja nie może wyrządzać poważnych szkód dla żadnego z 6 celów środowiskowych UE (łagodzenie zmian klimatu, adaptacja, zasoby wodne, gospodarka o obiegu zamkniętym, zanieczyszczenia, bioróżnorodność).

W praktyce oznacza to konieczność wprowadzenia do umów zapisów, które wymuszą na wykonawcy prowadzenie prac i dostarczenie efektu końcowego **w sposób zgodny z zasadami ochrony środowiska**.

Przykładowe zapisy umowne (dla termomodernizacji budynku publicznego):

1. Materiały i technologie przyjazne środowisku

- „Wykonawca zobowiązuje się do stosowania materiałów budowlanych, urządzeń i technologii spełniających wymagania efektywności energetycznej oraz kryteriów środowiskowych, zgodnych z zasadą DNSH i aktualnymi normami UE.”

2. Gospodarka odpadami

- „Wykonawca zobowiązuje się do prowadzenia segregacji i właściwego zagospodarowania odpadów budowlanych zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz w sposób umożliwiający ich recykling lub ponowne wykorzystanie w możliwie największym zakresie.”

3. Efektywność energetyczna i emisyjna

- „Urządzenia instalowane w ramach realizacji zamówienia (np. źródła ciepła, systemy wentylacyjne, oświetlenie) muszą spełniać wymagania w zakresie minimalnych standardów efektywności energetycznej obowiązujących w UE oraz nie mogą powodować zwiększenia emisji gazów cieplarnianych.”

4. Zakaz stosowania szkodliwych technologii

- „Wykonawca zobowiązuje się do niestosowania technologii i materiałów, które mogłyby powodować długotrwałe szkody dla środowiska, w tym w szczególności materiałów zawierających azbest, substancji szczególnie szkodliwych dla zdrowia ludzi lub środowiska, a także rozwiązań zwiększających zużycie energii pierwotnej.”

5. Zabezpieczenie terenów zielonych i bioróżnorodności

- „W trakcie realizacji prac wykonawca zobowiązuje się do prowadzenia robót w sposób minimalizujący negatywny wpływ na istniejącą zieleń oraz siedliska gatunków chronionych.”

6. Raportowanie i kontrola

Punkt dla Przyrody

- o „Wykonawca zobowiązuje się do udostępnienia Zamawiającemu informacji i dokumentów potwierdzających spełnienie zasady DNSH, w tym certyfikatów, deklaracji zgodności materiałów budowlanych oraz protokołów utylizacji odpadów.”

Praktyczna wskazówka

Instytucje finansujące często oczekują, że takie zapisy znajdują się **nie tylko w umowie głównej, ale także w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (SIWZ/SWZ)** – aby wykonawcy od początku wiedzieli, że takie wymagania są elementem realizacji projektu.

7. Jeśli w umowie przewidziana jest waloryzacja wynagrodzenia i ona nastąpi to czy to jest sytuacja podpisania aneksu do umowy zwiększająca wartość umowy, o której mowa w wytycznych programu FEnIKS, która podlega raportowaniu i zgłaszaniu do IW?

Jeżeli w umowie zawartej z wykonawcą **od początku przewidziano mechanizm waloryzacji** (np. powiązanie wynagrodzenia z wskaźnikiem inflacji, kosztami materiałów czy indeksem GUS), to **zastosowanie tego mechanizmu nie jest traktowane jako zmiana wartości umowy w rozumieniu Wytycznych**.

Oznacza to, że **nie ma obowiązku raportowania tego faktu do Instytucji Wdrażającej jako „zmiany umowy zwiększającej jej wartość”**, ponieważ wzrost wynagrodzenia wynika z realizacji postanowień zawartej już umowy, a nie z aneksowania jej treści.

Raportowanie i zgłaszanie do IW wymagane jest wówczas, gdy:

1. zwiększenie wartości kontraktu wynika z **podpisania aneksu** zmieniającego pierwotne warunki (np. dodanie nowych robót, rozszerzenie zakresu, zmiana cen poza przewidzianym mechanizmem),
2. albo gdy **zwiększa się zakres kwalifikowalnych wydatków** w projekcie w sposób nieprzewidziany w umowie.

Samo **zastosowanie klauzuli waloryzacyjnej** (jeżeli została wprowadzona zgodnie z PZP, w szczególności z art. 439 PZP) mieści się w granicach umowy i nie stanowi zmiany wymagającej zgłoszenia.

Praktyczna uwaga

Mimo że formalnie nie ma obowiązku raportowania takiej waloryzacji, w praktyce warto:

- odnotować waloryzację w dokumentacji projektowej (np. w protokole odbioru/rozliczeniu),
- przedstawić mechanizm waloryzacji i wyliczenie w dokumentach finansowych projektu,
- upewnić się, że podniesione koszty mieszczą się w zatwierdzonym budżecie projektu i nie powodują przekroczenia limitów kwalifikowalności.

8. Na początku roku udzielone zostało w ramach budżetu jednostki zamówienie na dostawę sprzętu. Umowa na realizację projektu została podpisana po wykonanej dostawie, wiosną. W projekcie planuje się zakupić podobny sprzęt jak ten kupiony na początku roku. Czy przy

Punkt dla Przyrody

szacowaniu wartości zamówienia udzielanego w ramach projektu powinienem uwzględnić wartość zakupionego sprzętu na początku roku?

Zgodnie z ustawą **Prawo zamówień publicznych** oraz **Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków**, przy szacowaniu wartości zamówienia należy brać pod uwagę **całkowite zapotrzebowanie jednostki na dany rodzaj dostaw lub usług w danym okresie**, a nie tylko pojedyncze zadanie czy projekt.

Kluczowe pytanie brzmi: czy zakupy dokonane na początku roku i planowane w projekcie **stanowią jedno zamówienie w rozumieniu funkcjonalnym i przedmiotowym?**

- jeżeli sprzęt jest **tożsamy co do rodzaju i przeznaczenia** oraz jego zakup odbywa się w tym samym czasie (w tym samym roku budżetowym), to co do zasady powinien być **zsumowany przy szacowaniu wartości zamówienia**.
- jeżeli natomiast wcześniejszy zakup miał **inny charakter, inne źródło finansowania, odrębny cel** (np. sprzęt kupiony do bieżących działań, a sprzęt w projekcie służy innym, specyficznym zadaniom i finansowany jest z UE), to można uzasadnić **odrębność zamówień**.

W praktyce instytucje kontrolne w projektach unijnych podchodzą restrykcyjnie: jeżeli sprzęt jest podobny i kupowany w tym samym okresie, istnieje ryzyko, że rozdzielenie zakupów zostanie ocenione jako **sztuczny podział zamówienia** (w celu obejścia stosowania PZP lub zasady konkurencyjności).

Rekomendacja

- Jeżeli istnieje choćby częściowa tożsamość sprzętu, najbezpieczniej jest przyjąć, że oba zakupy należy traktować jako część jednego zamówienia i sumować ich wartość.
- W sytuacji, gdy jednostka zdecyduje się na rozdzielenie, trzeba w dokumentacji **mocno uzasadnić odrębność zamówień** (np. inny cel, inne źródło finansowania, różne terminy, brak możliwości wspólnego zaplanowania na początku roku).
- Warto też pamiętać, że **data podpisania umowy o dofinansowanie nie ma znaczenia** dla oceny, czy zamówienia należy łączyć – liczy się moment faktycznego udzielenia zamówienia i jego charakter.

9. W jednostce realizowane są 2 projekty dofinansowane ze środków z UE. Czy szacując wartość zamówienia powinienem brać pod uwagę planowane do realizacji zamówienia tożsame w ramach całego projektu + zamówienia tożsame planowane do udzielenia z budżetu jednostki w danym roku, czy też planowane do realizacji zamówienia tożsame w ramach dwóch projektów + zamówienia tożsame planowane do udzielenia z budżetu jednostki w danym roku?

Zgodnie z ustawą **Prawo zamówień publicznych** oraz wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków, przy szacowaniu wartości zamówienia należy uwzględnić **całkowite zapotrzebowanie**

jednostki na określony rodzaj dostaw/usług/robót budowlanych w danym okresie, niezależnie od źródła finansowania (projekt UE, budżet krajowy, środki własne).

Oznacza to, że:

- **nie szacujemy wartości tylko w obrębie jednego projektu** – musimy zsumować wszystkie planowane zamówienia tożsame (co do przedmiotu, funkcji i przeznaczenia) w skali całej jednostki.
- a więc właściwym podejściem jest **wariant b)**: szacowanie obejmuje zarówno zakupy w obu projektach unijnych, jak i zakupy finansowane z budżetu jednostki.

Celem jest uniknięcie **sztucznego dzielenia zamówień**, które mogłoby prowadzić do nieuprawnionego zastosowania uproszczonej procedury lub wyłączenia stosowania PZP.

Wyjątkiem mogą być sytuacje, gdy zamówienia w projektach różnią się w sposób istotny (np. różne typy sprzętu, różne funkcje, brak możliwości technicznego lub czasowego powiązania) – wtedy można uzasadnić ich odrębność.

10. Czy formularz jedz powinien być dostosowany do wskazanych w SWZ podstaw wykluczenia, czy zamawiający musi precyzować treść formularza JEDZ, tj. określać które pola jedz należy wypełnić obowiązkowo?

Tak – formularz JEDZ powinien być dostosowany do postępowania.

- Wynika to z art. 125 ustawy **Prawo zamówień publicznych**, który stanowi, że zamawiający jest zobowiązany do określenia w dokumentach zamówienia informacji, jakie mają znaleźć się w oświadczeniu JEDZ.
- JEDZ nie jest „uniwersalnym blankietem” – zamawiający ma obowiązek **dopasować jego treść do konkretnych warunków udziału i przesłanek wykluczenia określonych w SWZ.**

W praktyce oznacza to, że zamawiający powinien:

1. **wskazać, które części JEDZ wykonawca ma obowiązkowo wypełnić** – tak, aby odpowiadało to podstawom wykluczenia i warunkom udziału określonym w SWZ,
2. dostosować formularz (np. poprzez oznaczenie sekcji, podanie wskazówek lub przygotowanie edytowalnego pliku),
3. unikać sytuacji, w której wykonawca musi „wypełniać wszystko”, nawet pola nieistotne dla danego postępowania – bo to rodzi chaos i błędy formalne.

Podsumowanie praktyczne:

- zamawiający **musi sprecyzować**, które sekcje JEDZ dotyczą danego postępowania i są obowiązkowe,
- JEDZ powinien być **spójny ze SWZ** – tj. tylko te przesłanki i warunki, które faktycznie są przewidziane,

- odpowiedzialność za jasność formularza spoczywa na zamawiającym.

Praktyczna wskazówka

Warto przygotować JEDZ w formie edytowalnej z **oznaczeniem sekcji do wypełnienia (np. pogrubienie, kolor, komentarz w dokumencie)**. To ułatwia życie wykonawcom i zmniejsza ryzyko odrzucenia ofert z przyczyn formalnych.

11. Które pola JEDZ winny zostać wskazane do uzupełnienia przez wykonawcę, w przypadku zastosowania jedynie obligatoryjnych podstaw wykluczenia?

Jeżeli zamawiający **nie przewidział fakultatywnych podstaw wykluczenia ani dodatkowych warunków udziału**, wykonawca wypełnia wyłącznie te części JEDZ, które odnoszą się do obligatoryjnych przesłanek wykluczenia wskazanych w art. 108 ust. 1 PZP.

Obowiązkowe do uzupełnienia sekcje JEDZ w takim przypadku to:

- a. **Część II – Informacje dotyczące wykonawcy**
 - i. dane identyfikacyjne (nazwa, adres, NIP, forma prawna, osoba uprawniona do reprezentacji).
- b. **Część III – Podstawy wykluczenia**
 - i. sekcje odpowiadające art. 108 ust. 1 PZP, czyli:
 1. wyroki skazujące za przestępstwa,
 2. naruszenia obowiązków w zakresie płatności podatków lub składek ZUS,
 3. upadłość, likwidacja, zawieszenie działalności,
 4. porozumienia mające na celu zakłócenie konkurencji,
 5. poważne wykroczenia zawodowe,
 6. konflikt interesów / wcześniejsze zaangażowanie wykonawcy uniemożliwiające rzetelną konkurencję.

Pozostałe części JEDZ (np. dotyczące kryteriów kwalifikacji ekonomicznej, technicznej czy zdolności zawodowej – Część IV) nie muszą być wypełniane, skoro zamawiający nie stawia dodatkowych warunków.

12. Czy w postępowaniach krajowych, w których zamawiający nie określa warunków udziału w postępowaniu, w SWZ powinno się zawierać zapisy o poleganiu na zasobach podmiotu udostępniającego zasoby, czy uwzględnia się jedynie udział podwykonawców?

Poleganiu na zasobach (art. 118 PZP) podlega wyłącznie sytuacja, w której zamawiający **określił warunki udziału w postępowaniu** (np. doświadczenie, zdolność techniczna, ekonomiczna).

- Jeżeli w danym postępowaniu **nie ma warunków udziału**, wykonawca **nie musi niczego „uzupełniać” zasobami podmiotu trzeciego** – bo nie ma czego wykazywać.

Punkt dla Przyrody

- W takiej sytuacji zamawiający **nie ma obowiązku ani potrzeby zamieszczać w SWZ zapisów o poleganiu na zasobach.**

Natomiast **podwykonawcy** to odrębna kwestia:

- nawet jeśli nie ma warunków udziału, wykonawca może wykonywać część zamówienia przy pomocy podwykonawców,
- dlatego SWZ powinna zawierać standardowe zapisy dotyczące podwykonawstwa (zgodnie z art. 462–464 PZP), np. obowiązek wskazania części powierzanych podwykonawcom, wymóg zatwierdzenia przez zamawiającego, obowiązki solidarnej odpowiedzialności za wynagrodzenie.

Podsumowanie praktyczne

- **Jeśli nie ma warunków udziału to nie ma sensu pisać o zasobach podmiotów trzecich** (bo to narzędzie do wykazywania spełniania warunków).
- **Zawsze warto zachować zapisy o podwykonawcach**, bo to dotyczy samego sposobu realizacji zamówienia, niezależnie od warunków udziału.

13. Kwestia szacowania wartości zamówień udzielanych w ramach projektów wieloletnich i budżetowych (jednorocznych). Przykład: prowadzenie wypasu zwierząt w latach 2025-2028 (zadanie w projekcie wieloletnim) i wypas zwierząt realizowany w ramach budżetu (zadanie jednoroczne). Czyli sumujemy w roku 2025 r. określając procedurę (postępowanie krajowe) Udzielenie zamówienia na zadanie wieloletnie (cały okres) oraz jednoroczne następuje w 2025 r. Czy jeśli w 2026 r. Zamawiający będzie chciał udzielić nowego zadania tożsamego (wypas), to powinien „dosumować” jego wartość do zadania wieloletniego (realizowanego w latach 2025-2028), czy potraktować jako nowe zadanie i szacować odrębnie?

Krok 1 – 2025 r.

- W roku 2025 zamawiający musi zsumować wartość wszystkich zamówień tożsamych udzielanych w tym roku (tj. wypas w projekcie wieloletnim + wypas w budżecie rocznym).
- Wynika to z zasady, że **szacowanie obejmuje całkowite zapotrzebowanie w danym momencie, niezależnie od źródła finansowania.**
- Dlatego przy wyborze procedury (np. postępowanie krajowe) bierze się pod uwagę łączną wartość:
 - wypasu w latach 2025–2028 (całe zobowiązanie umowne na 4 lata),
 - wypasu budżetowego w 2025.

Krok 2 – 2026 r. i kolejne

- Jeśli w 2026 r. pojawi się **nowe zadanie na wypas**, trzeba zadać pytanie:
 - Czy to zadanie jest **odrębne od zamówienia wieloletniego** (np. inny zakres, inny teren, inna funkcja)?

Punkt dla Przyrody

- Wtedy można je potraktować jako nowe zamówienie i szacować odrębnie.
 - Czy to zadanie jest **tożsame co do przedmiotu z zamówieniem wieloletnim** i dotyczy tego samego rodzaju usług, które już zostały objęte umową wieloletnią?
- Wtedy jego wartość co do zasady powinna być **dosumowana** do pierwotnego szacowania, bo łącznie tworzy zapotrzebowanie na ten sam rodzaj usług w horyzoncie kilkuletnim.

Praktyka instytucji i kontrolerów: jeśli w 2025 r. jednostka zawarła już **umowę wieloletnią obejmującą okres 2025–2028**, to nowe zadania w latach 2026–2028, które są funkcjonalnie tożsame, mogą być traktowane jako **sztuczny podział zamówienia** (czyli powinny być przewidziane w pierwotnym szacowaniu i umowie).

Krok 3 – wyjątki

- Można uznać nowe zamówienie za odrębne, jeśli pojawia się **nieprzewidziane zapotrzebowanie**, którego nie dało się oszacować w 2025 r. (np. nowe tereny przeznaczone do wypasu w wyniku dodatkowych działań ochronnych).
- W takim przypadku dokumentacja powinna zawierać jasne uzasadnienie, dlaczego to nowe zamówienie nie było uwzględnione w szacowaniu pierwotnym.

Podsumowanie praktyczne

- W 2025 r. - **sumujemy projekt wieloletni (2025–2028) + zadanie roczne** i ustalamy tryb postępowania.
- W 2026 r. - jeśli pojawia się nowe zamówienie na tożsame usługi, co do zasady powinno być ono traktowane jako część pierwotnego zapotrzebowania (a więc dosumowane).
- Wyjątek: **faktycznie nowe, nieprzewidywalne zamówienie**, które można wykazać jako niezależne – wtedy można szacować osobno.

14. Jeśli szacujemy wartość przedmiotu zamówienia i jest ona niższa od kwoty przeznaczonej na jego realizację (zabezpieczonej w budżecie), to we wniosku o uruchomienie zamówienia (procedura wewnętrzna poniżej 130 tys.) należy wpisać (w miejscu ""kwota przeznaczona na realizację zamówienia"") wartość brutto oszacowanej kwoty (po dodaniu podatku VAT), czy wyższą kwotę , która jest zabezpieczona w budżecie na to zadanie?"

Wartość szacunkowa zamówienia to kwota netto (bez VAT), służąca wyłącznie do ustalenia trybu postępowania.

Kwota przeznaczona na realizację zamówienia (art. 222 ust. 4 PZP) to kwota, którą zamawiający zamierza faktycznie wydać na sfinansowanie zamówienia i którą ogłasza przy otwarciu ofert. Jest ona określana **brutto (z VAT)** i wynika z realnych możliwości budżetowych.

W przytoczonym przykładzie:

- Jeśli oszacowana wartość zamówienia (brutto) wynosi np. 95 tys. zł, a w budżecie zabezpieczono 120 tys. zł, to:

Punkt dla Przyrody

- do dokumentacji szacowania wpisujesz **95 tys. zł (netto + VAT)**,
 - ale we wniosku o uruchomienie zamówienia / przy otwarciu ofert jako „kwotę przeznaczoną” możesz wpisać **120 tys. zł**, czyli faktyczną pulę zabezpieczonych środków.
- Nie ma obowiązku, żeby kwota przeznaczona na realizację była równa wartości oszacowanej – często jest wyższa, właśnie dlatego, że zamawiający zabezpiecza sobie bufor na ewentualny wzrost cen.

Podsumowanie praktyczne

- **Wartość szacunkowa (netto)** - do ustalenia procedury (poniżej/powyżej progów, wybór trybu).
- **Kwota przeznaczona na realizację zamówienia (brutto)** - do wniosku i ogłoszenia, powinna odpowiadać faktycznie zabezpieczonym środkom w budżecie (może być wyższa niż wartość szacunkowa).

Z CZATU:

1. Czy w Nadleśnictwie powinien obowiązywać oddzielny regulamin dla zamówień poniżej 130 000 zł udzielanych w ramach KPO?

Powyższe pytanie jest zbyt ogólne, regulacje dotyczące udzielania zamówień w ramach projektów realizowanych z KPO zawarte są w dokumentacji konkursowej, a przede wszystkim w umowie o dofinansowanie. Analiza zapisów tych dokumentów pozwala stwierdzić czy konieczne jest ewentualne dostosowanie procedur zakupowych do spełnienia wymagań.

2. Czy Radca prawny jednostki, powinien złożyć oświadczenia? Akceptuje on SWZ i pozostaje do ewentualnej dyspozycji w trakcie postępowania.

Zgodnie z art. 56 PZP, osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego składają **pisemne oświadczenia o braku konfliktu interesów**.

Kluczowe jest, czy radca prawny jednostki:

1. **wchodzi w skład komisji przetargowej lub faktycznie wykonuje czynności w postępowaniu** (np. ocena ofert, udział w wyborze wykonawcy, przygotowanie dokumentacji przetargowej), czy
2. pełni jedynie rolę doradczą, akceptując projekt SWZ pod względem prawnym i wspierając jednostkę w razie potrzeby.

Jeżeli radca prawny **jest członkiem komisji przetargowej lub uczestniczy bezpośrednio w czynnościach związanych z wyborem wykonawcy, to musi złożyć oświadczenie**.

Punkt dla Przyrody

Jeżeli natomiast jego udział ogranicza się do **opinii prawnej, sprawdzenia zgodności SWZ z przepisami i pozostawania w gotowości do konsultacji**, to nie wykonuje on „czynności w postępowaniu” w rozumieniu PZP – w takim przypadku **nie ma obowiązku składania oświadczenia**.

Praktyczna wskazówka

Warto, żeby jednostka w regulaminie udzielania zamówień lub protokole postępowania jasno określiła, **które osoby uznaje za wykonujące czynności w postępowaniu**. To zabezpiecza przed ewentualnymi zarzutami podczas kontroli.

3. Na jakim etapie członek komisji który był zatrudniony u Wykonawcy ubiegającego się o zamówienie publiczne musi złożyć stosowne oświadczenie? Przy otwarciu ofert czy w momencie gdy widział że były pracodawcą złożył ofertę? Czy na to miejsce należy powołać nowego członka?

Zgodnie z art. 56 ust. 2 ustawy **Prawo zamówień publicznych**, osoba wykonująca czynności w postępowaniu ma obowiązek **niezwłocznie poinformować zamawiającego o zaistnieniu przesłanki wyłączenia** i złożyć stosowne oświadczenie.

Konflikt interesów powstaje m.in. wtedy, gdy członek komisji **pozostawał w stosunku pracy lub innym stosunku prawnym z wykonawcą w ciągu ostatnich 3 lat** (art. 56 ust. 3 pkt 3 PZP).

W praktyce oznacza to:

1. Moment złożenia oświadczenia

- Oświadczenie należy złożyć **natychmiast po powzięciu wiedzy**, że w postępowaniu bierze udział jego były pracodawca.
- Nie trzeba czekać do momentu otwarcia ofert – wystarczy, że członek komisji zorientuje się np. na etapie pytań, wyjaśnień lub po publikacji listy wykonawców.

2. Wyłączenie z komisji

- Po złożeniu oświadczenia taka osoba **nie może uczestniczyć w dalszych czynnościach** w tym postępowaniu.
- Zamawiający ma obowiązek **formalnie wyłączyć ją z komisji**.

3. Nowy członek komisji

- Jeżeli komisja po wyłączeniu nadal spełnia wymogi liczebności i składu (określone w regulaminie lub zarządzeniu), to **nie ma konieczności powoływania nowego członka**.
- Jeśli jednak brak tej osoby uniemożliwiłby prawidłowe funkcjonowanie komisji, wówczas należy **powołać zastępcę**.

4. A co w sytuacji gdy członek spółki cywilnej prowadzi dodatkowo odrębną jednoosobową działalność gospodarczą pod inną nazwą i w postępowaniu powołuje się na doświadczenie, które zdobył jako członek spółki cywilnej? chodzi o możliwość powoływania się na doświadczenie

Spółka cywilna nie ma osobowości prawnej – jest jedynie umową między wspólnikami. Podmiotem praw i obowiązków są wspólnicy. To oznacza, że **doświadczenie zdobyte w ramach spółki cywilnej należy do wspólników**, którzy uczestniczyli w jej działalności.

Zgodnie z utrwaloną linią orzeczniczą KIO oraz TSUE:

- wspólnik spółki cywilnej może posługiwać się doświadczeniem nabytym w ramach tej spółki, jeżeli **wykaże, że faktycznie uczestniczył w realizacji zamówień**,
- nie jest wystarczające samo formalne członkostwo w spółce – trzeba wykazać **realny udział** w wykonywaniu danego zamówienia (np. poprzez dokumenty potwierdzające osobiste zaangażowanie, pełnomocnictwa, faktury, referencje).

W praktyce:

- jeżeli osoba prowadząca JDG była wspólnikiem spółki cywilnej, która zrealizowała zamówienie X, to może – jako przedsiębiorca indywidualny – powołać się na to doświadczenie, **pod warunkiem że wykaże, iż brała udział w jego realizacji**.
- instytucje oceniające mogą żądać dokumentów potwierdzających ten udział, np. umowy spółki, zakres obowiązków wspólników, referencje wskazujące na udział danej osoby.

5. A jeżeli wykonawca nam oświadcza że spełnia że ma specjalistę/majstra a potem przed podpisaniem umowy on nie okazuje tych licencji to możemy zabrać wadium?

Zgodnie z art. 226 ust. 1 pkt 2 lit. b PZP, oferta podlega odrzuceniu, jeżeli wykonawca **nie potwierdzi spełniania warunków udziału w postępowaniu**.

Jeżeli wykonawca w ofercie zadeklarował, że spełnia warunki, a następnie – po wezwaniu z art. 126 i 128 PZP – **nie przedstawi dokumentów potwierdzających**, to oferta zostanie odrzucona.

Co do wadium:

- Art. 98 ust. 6 PZP stanowi, że zamawiający **zatrzymuje wadium wraz z odsetkami**, jeżeli wykonawca:
 1. odmówi podpisania umowy na warunkach oferty,
 2. nie wniesie wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy,
 3. zawarcie umowy stało się niemożliwe z przyczyn leżących po stronie wykonawcy.
- Brak wykazania spełniania warunków udziału (np. brak licencji, brak osoby z wymaganymi uprawnieniami) **nie jest wprost przesłanką zatrzymania wadium**.

Jednakże, jeśli z powodu nieprzedstawienia wymaganych dokumentów podpisanie umowy stało się **niemożliwe z przyczyn leżących po stronie wykonawcy**, zamawiający może powołać się na art. 98 ust. 6 pkt 3 PZP i **zatrzymać wadium**.

6. Zamawiający wymagał złożenia wraz z ofertą przedmiotowego środka dowodowego - wydruku testu (z parametrami procesora) ze strony internetowej NA DZIEŃ ZŁOŻENIA OFERTY, a w ofercie wykonawca złożył wydruk z przed 2 miesięcy przed złożeniem oferty. Przedmiotowy środek dowodowy mimo, iż jest z datą wcześniejszą niż wymagał Zamawiający to potwierdza iż zaoferowany do dostawy produkt spełnia wymagania Zamawiającego. Jednocześnie nie przewidziano uzupełnienia przedmiotowego środka dowodowego. Czy uznać ten przedmiotowy środek dowodowy?

Co do zasady: zamawiający ma prawo określić w SWZ, jakiego rodzaju przedmiotowe środki dowodowe mają zostać złożone i na jakich warunkach (art. 106–107 PZP). Jeżeli w SWZ wyraźnie wskazano, że dokument ma być z dnia złożenia oferty, a wykonawca złożył starszy, to **oferta formalnie nie spełnia wymagań**.

Ale: trzeba rozróżnić dwie sytuacje:

1. **Czy dokument, mimo starszej daty, potwierdza spełnianie wymagań?**
 - Jeżeli tak (parametry procesora się nie zmieniły, test jest obiektywny i niezależny), to z punktu widzenia celu – środek dowodowy potwierdza zgodność oferty z SWZ.
2. **Czy zamawiający dopuścił uzupełnianie przedmiotowych środków dowodowych?**
 - Jeżeli **nie dopuścił**, to zgodnie z art. 107 ust. 2 PZP, nie ma podstaw do ich uzupełnienia – oferta może zostać uznana za niezgodną z wymaganiami.
 - Jeżeli dopuścił, zamawiający powinien wezwać do uzupełnienia i wykonawca mógłby przedłożyć aktualny wydruk.

Orzecznictwo KIO jest tu dość pragmatyczne:

- jeżeli dokument starszy niż wskazano w SWZ **nie podważa wiarygodności i potwierdza spełnianie wymogów**, to odrzucenie oferty może być uznane za nadmierny formalizm,
- jednak instytucje kontrolujące projekty UE są bardziej rygorystyczne – mogą uznać, że zamawiający powinien trzymać się literalnie zapisów SWZ.

7. Jakie zapisy powinny znaleźć się w OPZ dla robót termomodernizacyjnych (dofinansowanie z KPO) w zakresie przestrzegania zasady DNSH? Co w sytuacji gdy Wykonawca nie przestrzega zasady DNSH i wyrządzi szkodę środowisku. Jakie kary powinny być przewidziane w takim przypadku w umowie – kara pieniężna dla nas nie naprawi wyrządzonej szkody.

W OPZ powinny znaleźć się wymagania, które jednoznacznie nakładają na wykonawcę obowiązek stosowania technologii i praktyk zgodnych z zasadą DNSH. Przykładowe zapisy:

Punkt dla Przyrody

- **Materiały i technologie:** „Wykonawca jest zobowiązany stosować wyłącznie materiały i urządzenia spełniające aktualne normy środowiskowe i efektywności energetycznej, zgodnie z zasadą DNSH.”
- **Gospodarka odpadami:** „Wykonawca ma obowiązek prowadzenia selektywnej zbiórki i zagospodarowania odpadów budowlanych w sposób umożliwiający ich recykling lub odzysk w maksymalnym możliwym zakresie.”
- **Zakaz stosowania szkodliwych technologii:** „Zakazuje się stosowania materiałów i technologii zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska (np. azbest, materiały niepodlegające recyklingowi).”
- **Efektywność energetyczna:** „Urządzenia montowane w ramach zamówienia muszą spełniać minimalne standardy efektywności energetycznej, nie mogą powodować wzrostu zużycia energii pierwotnej ani emisji gazów cieplarnianych.”
- **Bioróżnorodność i ochrona terenów zielonych:** „W trakcie robót wykonawca ma obowiązek zabezpieczyć istniejącą zieleń oraz prowadzić prace w sposób minimalizujący negatywny wpływ na siedliska gatunków chronionych.”
- **Obowiązek raportowania:** „Wykonawca zobowiązany jest do przekazania Zamawiającemu dokumentów potwierdzających zgodność z DNSH (certyfikaty materiałów, protokoły utylizacji odpadów, deklaracje zgodności).”

2. Co w sytuacji naruszenia zasady DNSH?

Jeżeli wykonawca wyrządzi szkodę środowisku, zwykła kara pieniężna nie rozwiąże problemu. W umowie należy przewidzieć **zobowiązanie do naprawienia szkody w naturze**:

- „W przypadku stwierdzenia naruszenia zasady DNSH, w szczególności wyrządzenia szkody w środowisku, Wykonawca jest zobowiązany – na własny koszt – do przywrócenia stanu poprzedniego lub naprawienia szkody zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska i ustawą o odpowiedzialności za szkodę w środowisku.”
- „Jeżeli naprawa w naturze nie jest możliwa, Wykonawca pokryje pełne koszty działań kompensacyjnych i rekultywacyjnych.”

3. Kary umowne

Poza obowiązkiem naprawienia szkody w naturze, warto przewidzieć również sankcje finansowe – nie jako substytut, ale **dodatkowy środek dyscyplinujący**:

- „Za każde stwierdzone naruszenie zasad gospodarowania odpadami lub użycia materiałów niezgodnych z wymogami DNSH, Zamawiający naliczy karę umowną w wysokości ... % wartości wynagrodzenia.”
- „Niezależnie od kar umownych, Wykonawca ponosi pełną odpowiedzialność odszkodowawczą za szkodę w środowisku, zgodnie z przepisami prawa.”

8. Czy jeżeli wpłynęła tylko 1 oferta należy odczekać 10 dni aby podpisać umowę ? czy można szybciej ?

Zgodnie z art. 577 ust. 1 PZP, umowę w sprawie zamówienia publicznego można zawrzeć **nie wcześniej niż po upływie:**

- 10 dni od dnia przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty – gdy zawiadomienie zostało przesłane elektronicznie,
- 15 dni – w przypadku innego sposobu przesłania.

Wyjątki od obowiązku odczekania (art. 577 ust. 1 pkt 1–3 PZP):
Zamawiający może podpisać umowę wcześniej, jeżeli:

1. w postępowaniu złożono tylko jedną ofertę – właśnie ten przypadek,
2. w trybie negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki lub partnerstwa innowacyjnego,
3. jeżeli nie odrzucono żadnej oferty ani nie wykluczono żadnego wykonawcy, a wybrano ofertę złożoną w postępowaniu uproszczonym (art. 275 pkt 1 i 2 PZP).

To oznacza, że jeżeli w Twoim postępowaniu rzeczywiście wpłynęła tylko **jedna ważna oferta**, zamawiający **może podpisać umowę przed upływem 10 dni** – nie ma obowiązku czekać.

9. W swz został wpisany termin realizacji 210 dni ale nie później niż 30 listopada 2025 r. Ze względu na modyfikację termin 210 dni wybiega poza 30 listopada. musi zostać zrealizowane do tego czasu ponieważ przetarg dotyczy projektu z funduszy UE. Czy wystarczy dołączyć do umowy oświadczenie wykonawcy, że zgadza się na ten termin 30 listopada, pomimo, że ma mniej czasu na realizację niż 210 dni ? Czy posiadają Państwo jakiś wzór takiego oświadczenia ?

Najważniejsze: termin realizacji zamówienia jest istotnym elementem umowy – musi wynikać z treści SWZ i umowy, a nie tylko z dodatkowego oświadczenia wykonawcy.

Oświadczenie wykonawcy, że „akceptuje krótszy termin”, nie rozwiązuje problemu – bo mogłoby zostać uznane za zmianę treści oferty po terminie jej złożenia (niedopuszczalne w PZP).

Bezpieczne rozwiązanie:

1. Zamawiający powinien dokonać modyfikacji treści SWZ (na podstawie art. 137 PZP) tak, aby termin był jednoznaczny – np.:
 - „Termin realizacji: do 210 dni od dnia podpisania umowy, jednak nie później niż do dnia 30 listopada 2025 r.”
2. W treści umowy należy wpisać ten sam, zmodyfikowany zapis.

3. Wykonawca składając ofertę, akceptuje warunki SWZ w zmienionym brzmieniu – i nie trzeba już żadnych dodatkowych oświadczeń.
- Jeśli SWZ zostało zmienione przed upływem terminu składania ofert, problemu nie ma.
 - Jeśli jednak zmiana nastąpiła już po złożeniu ofert, to konieczne jest precyzyjne rozstrzygnięcie:
 - Zamawiający nie może wymagać od wykonawcy jednostronnego „skrócenia” terminu tylko oświadczeniem, bo to narusza art. 226 ust. 1 pkt 14 PZP.
 - W takiej sytuacji dopuszczalne jest zawarcie umowy z terminem wynikającym z wymogów projektu (tj. 30 listopada 2025 r.), ale pod warunkiem, że zapis w SWZ jednoznacznie przewidywał klauzulę „nie później niż”.
10. Czy jeśli wykonawca powołuje się na zasoby innego podmiotu w celu potwierdzenia spełniania warunku udziału w postępowaniu dotyczącego doświadczenia w zakresie np. budowy drogi to podmiot ten musi wykonać cały przedmiot zamówienia?

Nie, podmiot trzeci nie musi realizować całego zamówienia. Zgodnie z art. 118 ust. 3 PZP:

- jeżeli wykonawca polega na **doświadczeniu podmiotu trzeciego**, to zamawiający **może żądać, aby ten podmiot zrealizował roboty budowlane, dostawy lub usługi, do których to doświadczenie się odnosi.**

Oznacza to, że:

- jeśli warunek udziału w postępowaniu dotyczył np. doświadczenia w **budowie drogi**, to podmiot trzeci musi faktycznie uczestniczyć w wykonaniu robót związanych z budową drogi (lub ich kluczowego elementu),
- ale **nie musi wykonywać całego przedmiotu zamówienia** – np. kanalizacji, chodników, oświetlenia, jeśli te roboty nie były związane z jego doświadczeniem.

W praktyce:

- wykonawca główny nadal odpowiada za całość realizacji,
- podmiot trzeci angażowany jest jako podwykonawca do tej części zamówienia, która odpowiada jego doświadczeniu,
- zamawiający może wymagać w SWZ wskazania zakresu robót powierzonych temu podmiotowi i przedłożenia stosownego zobowiązania.